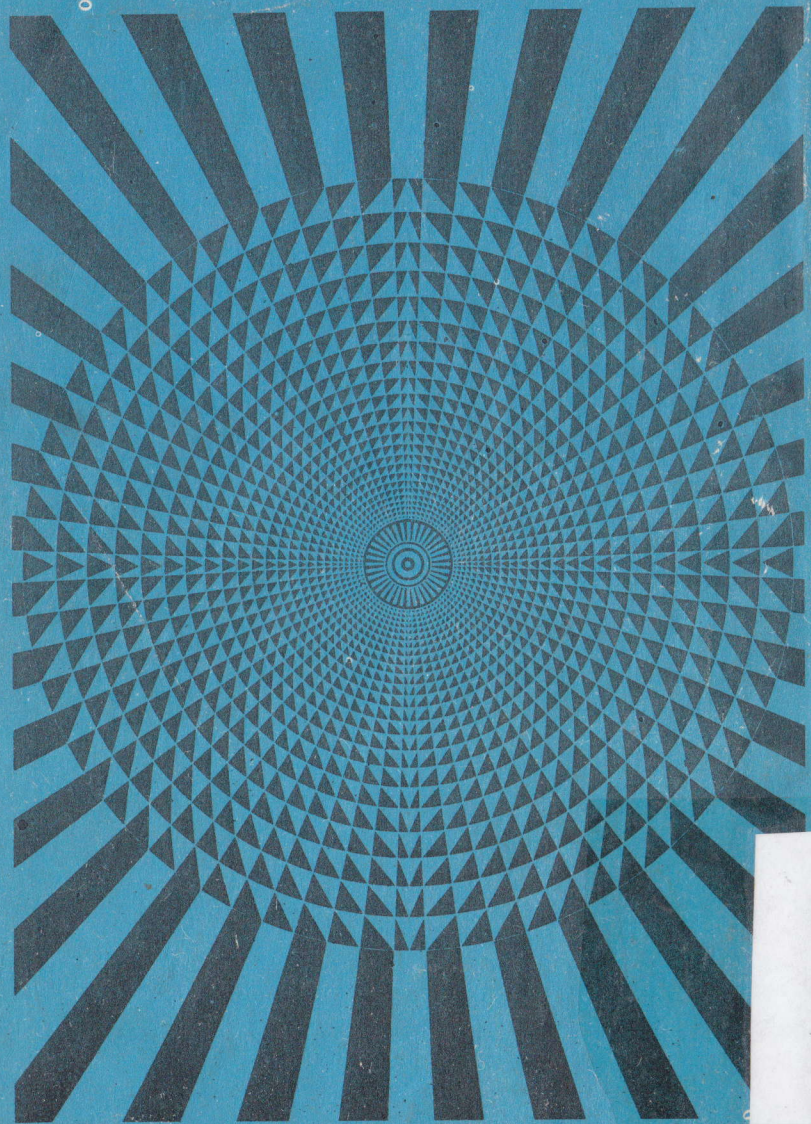

НҮСРӘТ КӘСӘМӘНЛИ

КИМӘ
ИНАНАСАН

СК-1000

НӘШРИЈАТДАН

Охучуларын, хүсүсилә кәнчләрин севимли шаири Нүсрәт Кәсәмәнли нөвбәти ше'рләр китабыны Сизә тәгдим едир. Ше'рләри шаирин автографы илә нәшр етмәклә бу лирик овгатлары, поетик нүмунәләри Сизә орижиналдан охумаг имканы веририк. Нечә дејәрләр, Сизи булагын башына кәтирмишик...

Үрәји севки һәсрәтиндән јананлар үчүн, үмиди јорулмушлар үчүн, башыны әлләри арасына алыб бу дүнјаны көтүр-гој едәнләр үчүн, инчијиб-күсәнләр үчүн вә бир дә садәчә севәнләр үчүн ахыр бу булаг...

Надхэн үгүй
мүэллүсгэн
хатирда...
У. Халдун-

18 Ногод 1999.

Баич

НҮСРӘТ КӘСӘМӘНЛИ

КИМӘ ИНАНАСАН?

БАКЫ—КӘНЧЛИК—1995

Аз 2
К 57

Редактору Таһирә Мухтарова

К 57 Кәсәмәнли Н.
Кимә инанасан? (Ше'рләр), Б., Кәнчлик, 1995,
160 сәһ.

К $\frac{4702060202}{M 653 (07) 95}$ 100-94

ISBN 5-8020-1223-4

Аз 2
© Кәнчлик, 1995

Изиз доси!

Биз јенә көрүндүк. Сизди
Билмирдим, анча мән төх да-
рахмындым. Демиздә мән кез
вахит сизсиз олмамышам. Мүх-
тәлир көрүндүрдә, поезија
кестәләриндә Сизин дујичу вә
дујучкәләринизди, кәфәсинизди
јахындан кәсә ейтмишәм...

Севимирәм ки, ше'рлә-
римә олан марагыныз азал-
мајыб. Ѓыр көрүндә мәнзән
јенә, ешмәндигиниз, јахуу
окумадыбыңыз ше'рләр
исетјирсиниз...

Бу да сизин исетјиниздә
олан ше'рләр.

Бу ше'рләрч мүхтәлир

- 5 -

овгайларла — ја даи кими
севиб, ја да даи кими
ниррәт әдиб язмышам.
Демајим әдур кч, елз-белз,
јазмаз хайиринә шер јазма-
мышам...

Цик дәрәдир кч, кийа-
бамы охуауја әл јазмамда
итгзди едирәм. Белз дејер-
ләр кч, јазаја бакыб, онун
сакыбамын шәхсијјәти мн
мүәјјәтләндирмәк олар. Мән
бу еһитималдан да узайам.
Бунки охуаудан кизли
нез нәјим јокдур. Нәһишә
олауау кими қарунмүшәм.
Мәлк маскасы кејәнләрдән
да хашум қолмәјиб. Елз

үрәјимин азыглыгындан, јерли-
јеренз етирарларындан
исити фадз едән бәкаһларын
шајиз силәһларын мнзән
жиркәмәјибләр...
Нә исз, нә олубса үрәјимә
олуб...

Сизә итгзди еһдијим
бу ше'рләр Сизин дә үрә-
јимизә олса, демәли,
шаир охуауејим, охуау
исз шаирини қаннб...

Бир дә кч, биз бири-
биримизн нег итирмә-
миндик ки!..

Севқиләримә,

Сизин Нүсерәт

Դիւան յիշու քան
 Կորսուի ճիւղ,
 Կիսու քան
 Կանգնի օկը.

- 8 -

х х
х

Уражм, гайхссыз дейиб-күмүрдүн,
Севинги, кэдери гана болурдун,
Көзөлөрдө вара олмаз, билчирдин,
Бх, но көзлүчирдин күл агагыңдан?

Нашы башна гуран каркүдөн кен көз,
Истија бәндәјән бүркүдөн кен көз,
Дүдөн-элә кезән севкүдөн кен көз
Евә дүрәк олмаз эл агагыңдан.

Эли ки, бир багын гөкүз багбанн,
Ойрудан гжикит гөрдү багбанн,
Көрдүн сәхавти гөрдү багбанн
Будакына дүмө, ел агагыңдан.

Диндә бир сәнмнн будаг галагаз,
Уражм бошалу, көрдүн дөлөгаз.

Индијин агагдан бар иетә ангаз,
Баша гәһәр бар сел агагыңдан.

Голгу көлөкшиндә јатыб кедәтәк,
Сындарыб бир очаз гатыб кедәтәк,
Һәр кәлж бир селә атыб кедәтәк
Сәк нубар көзләнә ел агагыңдан.

Гәл итөкдә кәһирәр
Бүгәз сәзлары,
Гынама тәлсәјә итәз дүшүн гары.
Үзүдөмүкләри, гәл бинүзлары
Асын! —
мәһәббәтин дарагагыңдан!..

Кара кедирсэн...

Ширин рә'янамсан,
ја хә'яламсан,
Мин гаваб ақтаран бир суалымсан.
Үмидим, нә'ямон сән тоғалмисан, -
Де кара кедирсэн,
кара кедирсэн?!

Җолларын эввәли, ахырын вармы,
Бу кәһүз өмүсүн баһары вармы,
Саһырсам, карайым сән гатармы,
Де кара кедирсэн, кара кедирсэн?

Җалайын алдыгыз һәсрәтлән илсән,
Незә қорғамышым мән сәни билсән.
Сән сә'ј'ян дејилсән, јоңгу дејилсән,
Де кара кедирсэн, кара кедирсэн?

Җучларим әријиб, илләром ахыб,
Башинда нә'дәр шимшәкләр
таһыб,
Мәки бу јыкнамның дукјалы јыкыб
Де кара кедирсэн, кара кедирсэн?

Сәвинчим аһ таһыб,
кәдәрим дојуб,
Рәнқим кучларим
көз јашым јујуб.
Мәки бу кәдәрим элинзә дојуб
Де кара кедирсэн,
кара кедирсэн?

Алардын селлэр Сараны...

Агла, Хан Чобанни, агла,
Алардын селлэр Сараны.
Даһа гэмэ көнүл багла,
Багламак јохду јараны.
Дик јеймиз, ајаг сахла,
Өмүл кектеди араны;
Јер, көјт тартып ейтм,
Алардын селлэр Сараны...

Нәјин бардыса, барыны—
јохуну алардын өмүл.
Себинг, нарын ај олағаз,
Јохуну алардын өмүл.
Накаг јер, муркулма,
Јухуну алардын өмүл;
Толларын кыл јорма бел,
Ахтарма, дагы-араны,—
Алардын селлэр Сараны.

Селлэр нардан билүүди ки,
Бакарык гыша дөңгөзөк.
Түлдөн айырды јорганын,
Тастыгын даһа дөңгөзөк.
Кимлэр гаданн алағаз,
Де, кимлэр баша дөңгөзөк?!
Өирүнү гурбан вердүүн
Охонбхт тағларын каны?—
Алардын селлэр Сараны...

Шаван башына енгөзөк,
Диварлар сыкағаз сәңк.
Сара бир елтијат олу,
Таршына гыкағаз сәңк.
Мин дүрд олса јыкылмағзын,
Бу дүрдин јыкағаз сәңк...
Себингини танылмандын,
Икди дэ гэмиси таны,
Агла, Хан Чобанни, агла,
Алардын селлэр Сараны...

2
Елэ бир күн колдогк ки...

Кегиб медгэждир бу сакта гурур,
Вугарын өзүнэ гэмни олацаг.
Сэкин күллөрүнн нагыз солдуур,
Бахарын күллөрн мэнни олацаг.

Унзи исандуун гурү отагдыр,
Бир күн ийгэдэксэн, дуналда гмэд.
Булагга үз мүйсән гурү, яагдыр,
Булаглар акаггаг мэнн көрмэд.

Сэн иллэри илэ тохујан заман,
Мэн уган калталар тохујатаган.
Сэн кытјран нымзе, охујан заман,
Мэн онда буеалзан охујатаган.

Мо'гуза көзлөтө кэлэн сэтхэгдэн,
Бир сэтхэр көлөндө дацланагагдыр.
Сэкин иллэлэрин
гуритаран јердэн
Мэнни иллэлэрин

-дур
-гаг-
-на-
-ла-
-баш-

Өзүн жыхылыбсан...

Амандыр, галбын бел сызма, кал,
Бир көрчү саямчыам,
сынмаз, торхма, кал,
Сен алааң, узума ел бакма кал,
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум.

Умат дежидин ки, жаны сөзсөн,
Нааны кунлорини, нааны сөзсөн,
Дама дэйдин ки, дамы сөзсөн,
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум.

Ае, кимир тэрпиди сени, еринден,
Бундан сонрасына душун дэринден,
Талбынн эгатамаз зирвалринден
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум.

Талаеин гэдэрлэ көрүшдү сенин,
Көрдүјүн јухулар гарнады сенин.

Аякың дуз јердө сүрүшдү сенин,
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум.

Башыңда турантэк мин эсминчэм,
Узак јол колмишам, талхалмишам,
Сенин кландирини мин кесмишам,
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум...

Көр килр буланр калгајинден,
Торх јадларын сая кулагајинден,
Талаеин гүрүмүн јолондојинден
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум.

Көзүңдиң аевинг калгајак кардан,
Сары бир саяккын гырыдан тардан,
Сөгөтө тэрлө кеден гатардан
Өзүн жыхылыбсан, дур, алакозлум...

Күлөк совуран күй көзү өртүр ки,

Манидан саймада жүзү өтүр ки,
Өзүн жанын бек, дур, алака жум.

Туруян булагларга аламаз, акн,
Булуңдар жанын сакламаз, акн,
Өзү жанын бек, дур, алака жум...

Кул-кул алакан көзүл...

Вирүндө кич кезди бек,
Кулуну кич бекди бек,
Долдурду том бекдин,
Ан-акн көз жанын
Кер үзүн кич кезди бек,
Кул-кул алакан көзүл...

Түргөшүдө том бекдин,
Томин неге үзү барса,
Тамнын сөн бекдин.
Себингизини алакан,
Көзүрүнү күлүрсөн
Кул-кул алакан көзүл.

Өтөн күнүр керди донмаз,
Не карама, не да гайыр.
Күлүнүн су түкү кичи
Көзүрүн дайлардан агыр.

Мажити шен дүшүб, жокса
Кун тыхаб, жазышты жазыр? -
Кул-кул аглаган көзөл...

Толар эјен ташын агыз
Мави-мави джиз агар.
Ах, не көрзүн кайайза
Себингизде кээр таллар;
Күлүшү сева танылар,
Кээр ким көңү багалар? -
Кул-кул аглаган көзөл.

Урајини алма кими
Будагдан дериб, једилер.
Умизини сүррә кими
Кайкәнә сәриб једилер,
Не саламат гал, дерилер,
Не бизнән кедж, дерилер, -
Кул-кул аглаган көзөл...

Икимиз дә...

Ким бизе јакшы дејир,
Таманыг икимиз дә.
Бир талејин јаздыган
Романыг икимиз дә.

Мин јол өлүб, догулан,
Тол эминде бойулан,
Бир күлүшү дагылан
Думаныг икимиз дә.

Не көрүб - көтүрмүшүк,
Фурсәти өтүрмүшүк.
Унама итирмишүк,
Куманыг икимиз дә...

Дурулуб - булансаг да,
Одлара галансаг да,

Вугаран долансаг да
Пешманыг икчилз дэ...

Элэдик кунаны биж,
Кизил гэдик алы биж,
Бу кизрана алы, биж,
Пешманыг икчилз дэ;
Душманыг икчилз дэ...

Севилэр дөлгөдү...

Отуб илэр кезир, отур гарино,
Арзум жола дүшүр меним јериме,
Дукјанын сэгдәт дүрбөлүринэ
Төлөсүб, һәмимиз кезикен меним.

Мик сораг кәтирәк күлкүләр үзүн,
Мәхәббәт јуласы үрәкәт үзүн,
Мәнимгүн ағылаң гизикәт үзүн
Төлөсүб, һәмимиз кезикен меним.

Затан үзүб кезир, көзүмүр јени,
Тәгыйшлар кәлхир гөбүшсүн сәло.
Дүрбөлүгүн билдүјин сәфәрә белә
Төлөсүб, һәмимиз кезикен меним.

Илгаран чынымгазы дэмејүзди кам,
Чалар кәңгилүим
 дэмејүзди кам,
Севонлар кез заман
 дэмејүзди кам, —
Шадасиб, һәмизә кеҗикән мәнэм...

Севолар кез заман, джмјјјди кам,
— джмјјјди кам, —

Шәһсиб, һәм ишә кәди кәм аһһһ...

- 26 -

Бу севки аманган, акдан кегибди,
Бахта ко дурдэн, бактан кегибди,
Бузич гайтаркыч гохдан кегибди,
Ковбэти гайтарга јерварын кодан?

Шалейн үзүндө гоша кал кими,
Сүзүб да аңкычыг бир суал кими.
Сабака бакырыг хон хэял кими
Хэялзан ојака сирр бармы корон?

Бүзи айри салан
Заман утаныр,
Азигейт өмүндө
Курман утаныр,
Бу елги кизлөткөн думан утаныр,
Бу думан кетимиз
Дивармон көрөң?

- 27 -

Нийд илэр сууду, аялар кириди,
Вусал боюн бүкдү, кызран жүрдү.
Гайрага үз түмдүз, гайлар гуруду,-
Бу өдү сөндүрэн
Суу байрны көрөн?!

Сэни севдијимчи
дејд билмэдим...

Бахднз көј үзүн бирүлдүзүздө,
Сусду, билмэдимки, сусмаз куналды.
Көчү азмаңымын гайтмышың вахты,
Сэни севдијимчи дејд билмэдим.

Жиприк галмадымки,
Дир ан итәрсән,
Көрдүм утангагсан,
Көндөм бейтәрсән.
Бәс, нә вакт дөбөшөгө,
Нә вакт өдрәтәң,
Нийз көкс өтүрдүң, нийз билмэдим.

Тел тәди,
јарнилар кызылданушлар,

Бәлкә жарналар да
көчү агдылар.
Тонуб булаглардан
гоша уздулар
Биз икә боҗлангызгә көз билмәдиз.

Җазда гизәк кеҗдиз,
гышда гар кеҗдиз,
Ураҗым һәсрәтгә сәләҗан кеҗди.
Көзгә дә, күндүзгә дә юлларн дөҗдиз,
Анчаг галымызгә дөҗ билмәдиз.

Җиһраңдан алышдиз,
элмәдән дедиз,
Ахы, нә кәлиркә элимдән дедиз.
Мәдә күңдән данымызды,
Кәрәмдән дедиз,
Сәки севдиҗими дөҗ билмәдиз...

Севдирә билмәдиз...

Әһи ким севди кәзәл элимиз,
Күл вердим, јәдәриб-јакы элимиз,
Сезиб җумлаларин ән көзәлини
Җиһраҗиб сөҗләдиз сөзүмү сәки;
Севдирә билмәдиз өзүмү сәки...

Һәсрәти, вусалы гоша севдирдиз,
Җиһраҗи эҗимиз гоша севдирдиз,
Малык аҗагымы даҗа севдирдиз
Җиһраҗи билмәдиз өзүмү сәки;
Севдирә билмәдиз өзүмү сәки...

Алышыб јанардым көз истәсәдиз,
Бир нәзмә олардым сөз истәсәдиз.
Мәки көрмәк өзүм көз истәсәдиз
Кор галым,
верәдиз көзүмү сәки;
Севдирә билмәдиз өзүмү сәки.

Сэнэ һэр мэгитүбү яздын ганымла,
Буһумла, ганымла, һэһэганымла,
Севингэла өлөрдүм, эхэр буһумла
Баһаһласајдым мән
Өмрүмү сэнэ;
Севдирэ билсэјдым өгүмү сэнэ...

Өкүл игиндэ

Булаз көрдүм, илмәдүм,
Тәнж көрдүм, бизмәдүм.
Күл игиндәж бојландоһон,
Күлү күлүзәк селмәдүм.

Өкүл иги јухулузү,
Эл буһма, горкулузү,
О сармашыг сағларны
Бәһовинә тохулузү...

Өкүл үсәйт мән дүшүбү,
Төһөү - түзәһ дүшүбү,
Бәзәк олан күләрә
Мәзә бәзәк дүшүбү...

Төхтөлэр кедэ күлдү,
Бахыб көз-көзө күлдү.
Как илэк, как тиканган
Көрөн бу негэ күлдү?!

Күч жарнаг хэйирлигч,
Эзэлдэн хэйирлигч.
Күч бэнзэжэн жарна
Күчлэрдэн хэйирлигч...

Де негэ инаным?...

Ченэ тигэж тутуу төмөн, дүдү,
Күчлэрин сэндэндир сөлбөтү, сөзү,
Бу мави көжлэри, мави дөмбү
Де, негэ янганбасан, көжүнэ негэ?!

Ешги бир элэнгэ, ошун санырсан,
Өзүн аловлансөб, өзүн жанырсан,
Дүнэн дөмбүнүн дүмүк данырсан,
Де, негэ инаным, сөзүнэ негэ?!

Бахыб күч үүнэ дануу күчүр,
Дунжа үзүкүлэр, сан үзүкүлэр,
Көзөллик өкүндэ сынар күзүкүлэр,
Де негэ бахырсан, өзүнэ негэ?!

Кајана үз түнтүм, кајана кедим,
Тырылмат илгарым, тозулмат эдим,
Сэки севдиүими камыя дедим,
Ае, негэ сојлојим, өзүмэ негэ?!

7
x 1-
Ким олаңаг?!
7

Бу дунјадан көрөм бизэ
Нэ жейтэйт, нэ талаңаг.
Өзүм сындыран көнүмү
Мэн алмасам, ким олаңаг?

Негэ-күндүз өдө јанан,
Көзлөри јолларда галам,
Нэсрәтинкөз күнтөк солам
Мэн олмасам, ким олаңаг?

Каш габимиз бир дөјүнэ,
Көл угаг башка көјүнэ,
Бу севкисиз үрүинэ
Мэн долмасам, ким долаңаг?

Мяк аглајиб, как кулурсэн,
Индран нэирсэн билурсэн.
Баримдаа тез кулурсэн
Сэн кулурсэн ким кулурсэн?!

Севз-севз ајрылаг...

Биз хондохт олмагт севэлр кими,
Инди сон бакартж бызлар габимиз.
Бэлкэ су дунјаја климичик, кулум,
Артыраг дунјанын нэсрэтими биз.

Шэ'индэ, килејдэ даха эбэсдир,
Бу сирли рө'јадан ајылаг кэрэк.
Та сэн кечикмисэн, ја мэн

Тэксдир
Инди севз-севз ајрылаг кэрэк.

Кочул кизли-кизли
јанагаз инди,
Бир замла көз јанын дэмизди мэн.

Бүгд хайцрулар талатаг ингч,
Сэвни хайцрун дэ эгчдэр нэнэ...

Билиром, бү нэсрэй үгэдэж сэни,
Талын көлкэ кими сүрүнмэжсэн.
Көзлэрич нэр заман
кэзэдэж сэни

Талын,
көзлэричэ көрүнмэжсэн!

Бир дэ көрөрсэн ки...

Ала ма'гүгдэж, Ала ки, сирсэн,
Өзүн дэ байлирсэн нара кедрсэн.
Бир дэ көрөрсэн ки, өзүн себирсэн,
Бир дэ көрөрсэн ки, себирлэр сэни.

Бир ешгич шэрэгс сагылар Бир кун,
Балык дүүнлэрин алтлар Бир кун,
Гэлбин синэн алта угунар Бир кун,
Бир дэ көрөрсэн ки, себирлэр сэни.

Гэгыб жүхуларын сөндөн кен дүүнэр,
Биркүнлүк нэсрэгдэн сага дэн дүүнэр,
Түйнрэгүб илк мэктуб элингэн дүүнэр,
Бир дэ көрөрсэн ки, себирлэр сэни.

Ешгич Бир эрсанэ билэнлэр белэ,
Нэр сөзү сөз едиб күлэнлэр белэ,

Синдан алыгларн калыплар белә,
Бир дэ көрәрсән ки, себирләр сәки...

Доланыб дулында галаңза сәки,
Чананы бир чыкканн јоранга азин,
Бир дэ көрәрсән ки, себирләр сәки,
Бир дэ көрәрсән ки, себирләр сәки...

Тонагытәк калыплар...

Бир севки оҗуку оҗнаҗыб кетди,
Де ниҗт тапырдым оҗуна мәнн.
Бир күн ганадым ыраталдым,
Алмаҗаҗдым ешгин кәҗуна мәнн.

Адымла јанашы тәкиләр адым,
Кәлә соҗунаҗыб гәлбимдә оҗуҗ.
Сәки ки, бу севкиҗә леҗли салмаҗыҗ,
Таздылар Мәҗнунлар саҗына мәнн.

Сәки кейдиҗи өмрүмүн ишәҗи сәҗу,
Торнун хәҗалларым торнаҗа еҗри.
Өтүн өз эшкә верибсән иҗди
Иҗсәттин иҗиҗи, аҗына мәнн.

Саклаја белморин,
гөлмәдән, кеҗлиң,
Аннан көкләш дөлмәдән, кеҗлиң.
Бәј кими шәмәтмә олмәдән, кеҗлиң
Гөлмәдән кәләрәң тојуна сәмин...

Җәсрәт

Җәсрәткә көзләри дәрине зуршуб,
Бир туҗу дилбәндән иҗләүр бизч.
Җәһәт сүбәндән баккыб, һәм иҗләүр
Дилбәндә бәһәнә көзләүр бизи...

Җәсрәткә көзләри шәм кими сөкүб,
Җәсрәт туҗу дилбәндән иҗләүр бизч.
Дилбәндә баккыб, һәм иҗләүр
Дилбәндә бәһәнә көзләүр бизи...

Җәсрәткә көзләри зуршуб, һәм,
Җәсрәткә...

Җәсрәткә тәһәнә олмәдән,
Елә бурулуш кә, бу Җәсрәт сәһә
Мәһәнә иҗләүр һәм иҗләүр.

Җәсрәткә көзләри зуршуб, һәм,
Җәсрәткә...

Мунанш алларини тузими сојур.
Бахырам,
Ахсратин гол сөөгөмдө
Хенрик тала-тала алларн сојур.

Ахсратин көзлэри бакыр кизилдө,
Көмү баалайнды кээрл, замла.
Негэ бөлүшүрс, Ахсрат кезе
Бирч сжло жөйтүр,
Бирисч мэнл...

Ахсратин көзлэри
Буз кими сојур,
Шүш, бакышларла
Үшүдүр бизи.

- 46 -

Көзлэри элгәйтмаз бир гатындайт,
Ахсрат аста-аста душурур бизи.

Сону и олайт бу мәнәбөйтин,
Гарч буруйдөк гөндөм горхурам.
Бәжазлыг ичиндө
гара Ахсратин
Мәнә күдү гөйтмаз...
сждөм горхурам...

- 47 -

x x
x

... Шуба жуулары дагыдан олду,
Мини кыраан үсөз окудан олду.
Талакдан күсүшүзүк,
догрудан олду
Кыраанн эчки бөкөнү дүңдү...

... شۇبا جۇۋلارى داغىدان اولدۇ،

مىنى كىراان ۈسۆز اوكدان اولدۇ.

تالادان كۈسۈشۈك،

دوغردان اولدۇ

Тәриб акшамлар

Кыраан минн охуздур,
Кэгемн кегин акыдыр,
Торхуну бир јухуздур
Тәриб акшамлар.

Дашын, диварын сојуз,
Јуук кегэләр ајыг.
Белкәнсиз тәһна гәјыг
Тәриб акшамлар...

Кучларин дады јохду,
Отагык огу јохду,
Кегемин ады јохду
Тәриб акшамлар.

Мер алышыр, кој јаныр,
Заман санки дајаныр,

Мәңгәрәмдән боҗланыр
Тәриб ахшамлар.

Күнү-күнә таттарлар,
Мин күнәлә баттарлар.
Үрәйиңдә заттарлар
Тәриб ахшамлар...

Икимизик јеринә...

Севдиңиңиз бир
нәгиз вар...

Бу севкиңиз ет торхурсан
ејди јох,
Мән севәрәм икимизик јеринә.
Бу еңг үгүн бир күн
дара тәксәләр
Мән кедәрәм икимизик јеринә...

Мин әзәбдәр сәнсиз кегән
һәр күнүм,
Уңуңиңиңиң јахшы, јаман фәргини.
Бу севкиңиңиң дағ әриңдән дәрдиңиң
Мән тәкәрәм икимизик јеринә.

Күл дәрјәм, күл тәлбунә дәрјәм,

Мэн сэшингүн танры жазан
ше'рэм,
Догагларын ингэмэсин дэжирэм,
Мэн өнөрэм икимизин јеринэ...

Шалеймдэ сон ағылан күлүмсэн,
Сүзүбгара көзлөрини күлүмсө,
Бу севкини сонү эңер өлүмсө
Мөн өлөрэм икимизин јеринэ.

X X
X

Бу севки вусал јок, һэрэт бид едир.
Һэр созу, ејканы утмир едд едир.
Көзүн "көл-көл"дејир, дилин рдд едир.
Валаан, бу севкидэн јаман горхурам.

Мэн оддан горкмурин бу бир агагдур,
Бир дараадайтэк агыз гудагдур.
Енгин бу агагдан асалагагдур,
Валаан, бу севкидэн јаман
горхурам.

Һар гажиб, алэм билдирдэјидир,
Дунјаны үстүмэ күлдүрдэјидир.
Өлсэм,
Бу емг мөки өлдүрдэјидир,
Валаан, бу севкидэн јаман горхурам...

Белә аҗрылмаҗајдыг...

Мән булагытәк турујуб,
Сән күч кими солајдым.
Җәрәк ја мән өләјди,
Та сән дәл олајдың...
О севки јукү иди
Җәрәк аҗрылмаҗајдыг;
Биз елә көрүшмүшдүк,
Белә аҗрылмаҗајдыг.

Җәрән ким кезикибди,
Җәрән ким тәләсибди?!
Вугарымыз даг өлүб
Толумузү кәсибди.
Мәтнүн мәндән ингүјид,
Лејди сәндәк күчүбдү;
Бу севки сәһрасында
Җәрәк јорулмаҗајдыг,

-54-

Биз елә көрүшмүшдүк,
Белә аҗрылмаҗајдыг...

Инди сән мәккәи үзүк
Өзүк бәјдә талансан.
Таланкыла өмрүмдә
Өмрүн бәјү талансан;
Нә мән јардан тәкканам,
Нә сән укүдүлансан, —
Тылант ким оҗында
Җәрәк сәјрылмаҗајдыг,
Биз елә көрүшмүшдүк,
Белә аҗрылмаҗајдыг.

Бәлкә азымыз таланб,
Толумуз өлүб бизим.
Аһ бәкдик, ишимиздә
Аһымыз өлүб бизим.
Бәдәнимиз јансајыр,
Рукумүз өлүб бизим; —

-55-

Бу севки айынында
Көрөк гөрүлмәяйдүг;
Биз ел көрүшмүздүк,
Бел аярмәяйдүг.

Бу кизранин жүкүнү
Бөл билмәдик, акы.
Көдөр сирдәи олдуг,
Көл билмәдик, ахы,
Дәрдәк өлөрүк, дедик,
Өл билмәдик, акы;
О севки жүхү иди
Каш ки, аярмәяйдүг,
Биз ел көрүшмүздүк,
Бел аярмәяйдүг...

x x
x

Севки дурне дейи ки,
Баларыны севиб,
Гышынган гага.

Севки кәтәнк дейи ки,
Гышынган бурулуб,
Дашынган гага...

Отагдан күеги гагар,
Отагдан кийи гагар;
Мжә галарам,

Күлүн оларам сенин,
Лан жүзи сонра да
Мийрүзи эли оларам сенин!..

Севингенин кешикгечи,
Көдөринин бирүсү мжәи,
Көфәсинин кешиси,
Үрәжинин аярсы мжәи.

Дагыт шубкалары бапымдан,
Булбул чархы алышан кимди
Авышмышам

Бу елгиде зәндарим;
Де, көрүм, сән кејлердин
Осајдын мәнни јеримэ?.

Елэ бил, дүмөк иди...

Елэ бил залым ийиб,
Эријиб дулам ийиб,
Арадан иләр өйүб
Елэ бил, дүмөк иди.

Мән көвөт, сән уйанар,
Күнләр белә јанар.
Атөгвилүдә галыб андар
Елэ бил, дүмөк иди.

Јаңад агыб үзгүчүм,
Созу-созз тоңузгүчүм,
Үрјүмч ағдынам
Елэ бил, дүмөк иди...

Өмүр сираи бир ада,
Дашарыг ду адада.
Дејгк јуј ил сохра да
Еат бил, зунж ида...

Далисан, дэли...

Шој дошуб демјин бар,
Хег нэдэн кусмјин бар,
Чирати кхемјин бар,
Севмэли дэлисан, дэли.

Мөки јолзан сахлајансан,
Бол ағыб, јол баглајансан,
Кул-кул аглајансан
Кулмэли дэлисан, дэли...

Көнү алыб, көнү гыран,
Назайла сирити јоран,
Сәкел јаман дарыкырам
Кормэли дэлисан, дэли.

Не олар, бу ыза аң көзләрчә,
Мөни җетәк үзүн иштәп верәдән.

Ташлары ел бул җагн җылыңы,
Бу севқи ик дәһил,
Амша сонундә.

Нејлирәм, гу түкү
олан балыңы
буз даң үзүңдә җайна верәдән.

Сонундә җаһанҗаг

Мәним сон җыңдым,
сон арзум сәһсэн,
Хәйванла җайна, оҗанатагам.
Бир өмүр күңмичәм
сәһи җаһынҗа
Тәк сәһи өмүңдә
җаһанҗагам...

Богулуб иҗимдә җан верә дәрдем,
Мәндә дәрдем бәһка бир шәһгалмарт.
Хәһбәһи биләләрчә тохуна верәдән,
Нез кимин даңми җерә олмазот.

Күңмичәм үзүңә
җалам севқинин,

Элэ үшүжүрэл,
Моним узар жаан
Сүндэн эввэл да кез,
Соңра да кезди,
Ст ичим соңунчу
дажанайагымсан...

Није ?..

Глабингэн шубһэки ноз дегэн јердэ,
Тутула-тутула тоот дегэн јердэ,
Нор узар кулһа досај дегэн јердэ,
Није алышмадһи, созларһи, није ?

Јердэ нэ корзун ки, бојлаңдын кәјэ,
Үшүјән бакһылар күртк јәш кәјэ,
Ана мазарыны көрмәјән дегэ,
Није королмадһи, көзларһи, није ?

Ај үрәк,
Бошаланб - долаңагдынса,
Соңрадан од күнүб јанатогдынса,
Севкиши мүгәддәх санаңагдынса,
Није андагдырдын
созларһи, није ?!

Сэхвлэрчн архачга бакыр хардага,
Мэндик —
Бир монзондир, юлу гэх гнса.
Монлундэ нэмийшэ зирвэ вардгаса
Нийэ болакырдын дүлэрч, нийэ?!

x x
x

Өмүрчн найызына дүүдү бу коруч,
Тайтар оилк бакар тагачна мэнш.
Мөнч дэрэлэрэ гжир бу екинч,
Тайтар мэнэббэтин дайына мэнч...

Думан ичиндэ шэһэр

Думан ичиндэ шэһэр,
Назылдыр, эрсанэдир.
Думан сөнкк шэһэрэ
Бэяз бир жүхү сэтир...

Ушыллар муркү дөжүр,
Күгэлэр сэнэ кэсрэй.
Дарлаглара гилэкиб
Духулу бир мэхэббэй.

Далгалар фикирмизир,
Копэлэр кумучтүр.
Аз калклар кејиб шэһэр,
Шэһэр сэнэ бэңзгүр.

Думан кими кэлмичдин,
Думан кими дэ кетидин.

Кудушшолэ шэһэри
Сэйти думанлы сүгди?...

Думан ичиндэ шэһэр,
Ширин бир рө'ја кимч.
Сөнсиз дарыкдыабымы
Думан сэнэ дедими?!

Килевар нэрэсүлэ
Бу думан дааылармы?
Шэһэр сэнэ бэңзгүр
Көрэн хабарин тармы?!

X X
X

Елз тэлэгдик кч, мэнзлн башына,
Тайзгын баямдынг изчилтэ биз.
Өмүрдэ о гэдэр нигран көрмүндүк
Нижэ су вермүдүк көзүмүдэ биз?!

Дүрн жацайууды адымыз бир вахт,
Догмада дөнмүндү жадымыз бир вахт,
Өзүмн жандырдан адулумз бир вахт,
Андан су сепирик көзүмүдэ биз.

Хомбохт кунчүмүдү көрзүк рөјада,
Севкинн көздүк кэлб өјада.
Нэ гэдэр ак жардыг...

Бу кен дүнјада
Пертана билмүдүк өзүмүдэ биз...

Соручи

"Од нэ гэдэр,
күлдэн соручи..."
Р. Куз

Сэнсүз кезэн кунларимдэ
Нэ гэмшигт, дилдэн соручи.
Дилэринэ хэсрэй таан,
Нэр гэгэждэн, күлдэн соручи.

Көлдүн,
кедэн сөнөр олзу,
Бошталымды гадым, долду.
Дем мнэ нолор олзу
Сэн апаран көлдэн соручи.

Нигран көлдү-көдүрдү,
Көлдүнчнлэ гэм эрдү.

Тонкалыгын кэзгичи
Сэн сонасыз кэлдэн соруучи.

Нарза изин, кэлдин нарзан,
Бир сии кими сондун тарзан,
Айрылгыч булдулардан,
Товушмагын селдэн соруучи...

к х
х

Тонка көнлүм
олуб факир јоргуну,
Пайыз јели
зигек эгерч не билэр?
Кимэ дејин
элбимдикч дүјгуну,
Ураксизлор
уртк эгерч не билэр?!.

х х
х

Бу дуняаны
көһилмишди рэнкләри,
Севди сәки,
мәһәббәт бәјады.
Татан бәхтиәл нәләр көрүр дүхүдә,
Бәлкә елә бәхти тәһвә, бәјады.

Үзүм күлүдү,
үрәк сусуду, күчмәди,
Көзүм юлда,
Кедәиләрим көлмәди.
Мә севди-мә, севә билмәди,
сәкиүз севә билмәди,
Ај үрәјим,
јенә еки гымады.

Мәни көрүб үзү дөндү фәләјим,
Фәләјим дә әлмәдәк әләјим,
Тох сынага гәкди мәни тәләјим,
Мәң өзүм дә
тәләјим сәмадым.

Бәјланмадым хәтирәләр ичинә,
Дүз бәхмәшүам нәгизәтин көзүнә.
Мәң сәкилә уағдым көј үзүнә,
Мәһкәм дәјән,
Кәлә сынма ганадым.

Өмрүмүзә јекә сәһәр дошулсун,
Дүниә гәксын,
Гарамлылар бошулсун.
Мә дејим ки,
шүбһәләрим доғалсын,-
Өмрүм-бүкүм, һәфәтмәсә, һәфәтмә.

х х
х

Мух күсүб, как барышорго,
Күнлөр белэйдэ кедэйдэ.
Ногай бир көз тырнымак,
Ууллар белэйдэ кедэйдэ...

Хара кедир севки юлу,
Шуһизарды сааы, солу.
Көүлүрүн үрүмү долу
Селлэр белэйдэ кедэйдэ.

Дэ кхерэи күмүр солур,
Солмуну күмүлэр юлур,
Кегэ ки, шуһкүлэр талыр
Тамлар белэйдэ кедэйдэ.

Севинд эздэ, гэм дојунта,
Манајилинз бир дојунта.
Өмүр күнөм дојма, ында
Төллөр белэйдэ кедэйдэ...

X X
X

Сэтэ кэллэр өмүр юму,
Бу юллардан кегмэ, демэ.
Бир зигүүт суја кэсрүү
Измэ, демэ, измэ, демэ...

Башымдан севдалар тедү,
Тигаран кэлди, вусал күсдү.
Цэдессүчүн мэнэ бзедү
Кег нэ демэ, кег нэ демэ...

X X
X

Өмүрдүн ачч хэзан күнүи эсб,
Тигирүүн сокунгу јарнаым сжсэн.
Себинга каганса сжсиз јашадым,
Индү кхдүримин ортагы сжсэн...

Ен, нэлэр кэлмэди башыма мэнчм,
Кэр ким јалан кэлди тушума мэнчм,
Өлүмдү торнага таншврта мэнч,
Сон мнжүи олаңаг торнаам сжсэн.

К К

К

Мале көзлөрүн юшур,
 Нәсрәт гаринлыгдан кезир.
 Таринлыг юлларда зонгир изи,
 Анжылыг күлләрин килизи,
 Сојузун авазылыг изи,
 Аглама, мөләјим, аглама,
 Көз јашы арчымз
 үрәксизләрин синәсиндәки бузу.

Нәсрәтин ганы јокзур,
 Сәксизлиг бир үзүндә мән,
 Бир үзүндә нәман көзләрин.
 Јахшылар зиндәндә јалтыр,
 Јамана гатун јокзур.
 Аглама, мөләјим, аглама,
 Көз јашыны силмәјә
 Нејләјим, калым јокзур...

Нәсрәт ел сојузду,
 Јахшына қоләммирәм.
 Кезәләрин ојагдыр,
 Јухуна қоләммирәм,
 Сәксиз јашамаг, гәтин,-
 Сәксиз дә өләммирәм,
 Аглама, мөләјим, аглама,
 Нејләр үзүнә бәзәјир,-
 Јахшына дәзәммирәм...

Јәр кун үлүг әкмисэн,
 Мәнһалыг бәтәрлисэн.
 Мән сәкин көз јашынам
 Дәрдәдә итәрлисэн.
 Аглама, мөләјим, аглама,
 Кем көз јашыны талар
 Далгаларын игиндә;
 Намысынын ады сәксизлик,
 Намысынын дады тәһналыг.

Тамысы да бир бойда,
Бир бизимдә.
Ахлама, мөлөйм, ахлама,
Шөкөчч аялар
көзлөрүмүн изимдә...

Танымыр мени...

Мәсрәттин дөзүмә бакмыр,
Хәялын сөзүмә бакмыр,
Кузкүләр үзүмә бакмыр,
Кузкүләр танымыр мени.

Рә'йиләр көзүмдән күсүб,
Сәтмәләр изимдән күсүб,
Тәләйим өзүмдән күсүб,
Үмидләр танымыр мени.

Эләримдән уган күнләр,
Туху кими саган күнләр,
Бакышыма аган күнләр,
Саралыр, танымыр мени.

Даглар дууан, зж боуанко,
 Севики датыр, том оуанко,
 Шокилорин лол дажанко
 Шокиллар танымор мэнч...

Диланги

Такимла килмбем
јена на узла?
Килмбем издјел,
ја цурич сџла,

Кџла,
вирун боју такимла кџла,
эл агла, диланги,
эл агла мана.

Сел кџла,
сурџу биргај анарза,
Кулакла кџлмџик,
кџлакла кџџук.

Нар кџлн диланги
Бир кај анарза,
Вџмџуз диланги
кџкунџу дџмџук;
эл агла, диланги, эл агла мана.

Дилант-дилант
 барыны юнзды,
 буизаны совуруб,
 дарыны юнзды,
 Но аман ешгени,
 бәндә ешгени
 Вүмә бир овуг
 күүм галмады.
 Инамын галмады
 дака кез киме,
 базарда көр шөрдүн
 чыуз сатылан
 Чинг аймага да
 күүм галмады;
 Эл агма, дилант,
 эл агма мөн...

Көр дөңдө мин дилант
 алдагын мөнч,
 "Тейим" сөздүн,
 - 90 -

"жазыгам" дедин.
 Чалдыган кавая
 ойнагын мөнч,
 "Ойна! Мән оюнган узатал"-
 дедин...

Журналы акардын,
 "Экзотик" кетди,
 Ткарины акардын,
 "Визитный" кетди,
 Желени акардын
 жанды "Харошим";
 Мән кимдөн иктәйм
 "Узундөр" ми?!
 Дака торбак фолуб
 а Гиды кирва,
 Бизә олан ауб
 а Гиды кирва,
 Күлүрсөң,
 керсин как, дамагын тагдыр.

Аарын—
Аарн даянн зирвэсигдээр.
Дилнэгит нэ бар?—
говмаг кунакды,

Угтунн—
ганыдан кирмэсигдээр.

Шахгада, боггада
юхса да нэ гэм,

Бир овуд торкагга
көзү бар јенэ.

Нег тај дашыны да
сэнэ вермэрэн,

Дл агма, дилнэгү,
длагма монэ...

Сж мэнэ бир заман
гардаш дэјирзүн,

Унандын, алдакын
көр негэ сэно...

Алтан кч, бу угдэр
дүјай дедиги,

Де, хардан догчудун
сэн гардаш монэ?!

Болдун нјјин барса
гардаш малылэк,

Талхно, дин тогариудын
гарындаалылэк.

Хөк атыб,
бу торнаг минимдар.

Дедин, негэ дедин,
дилн јакмады?

Бир вакт дилнэгитэк
узанды элин,

Ундн негэ олду
элин јакмады?..

Уок! заха көрзүјүн
ушаг дэјилэн,

О түлкү дилинэ
алданам јенэ,
эл агма, дилэнгч,
эл агма минэ...

Сок белэ аглама...
Мо кордун кјайда,
де, дэрдун нэбир,
Сок белэ аглама,
Белэ аглама.
Кјој јачи кишини
гјэртсиз едир,
Кјал белэ аглама,
Белэ аглама...

Бу ит базаринда,
гүрү базаринда,
Сайма себингини
дэрдү базаринда,
Шорнаг базаринда,
гүрү базаринда
Сок белэ аглама,
Белэ аглама.

Ҷахшӣ ҷуҳуларӣ
нис ҷозан олур,
Архалӣ кӯнклар
гурӯ баған олур,
Сат белә ағлама,
белә ағлама.

Ҳар калон миллат
на диван едиб,
Миллати шайхон
нурдиван едиб,
Ҷоҳулу ҷаланғи
нонлаван едиб,
Сат белә ағлама,
белә ағлама...

Ағлаја - ағлаја
сатар нэвсин,
Озуни ҷандырғи,
јаҳар нэвсин.

Ҷағлар тангалажан
танрин ҷоқур,
Ҷағар горулага
танрин ҷоқур,
Биз нелар тақирик
хабарик ҷоқур,
Сат белә ағлама,
белә ағлама.

Замини алағлар
алмајиб ноло,
Камини гонағлар
долмајиб ноло,
Персиз - јер заваси
салмајиб ноло,
Сат белә ағлама,
белә ағлама...

Бир ҷозан олурса,
јуз ҷозан олур.

Ҳоломшк кез кара
җаймайыр сәсин,
Стн белә аялама,
Белә аялама.

Бир ад ат бу јурзун
огагына сән,
Унам ж, Вәтәкин
гуҗагына сән,
Пакыл гончуларын
агыгына сән
Кәл белә аялама,
аялама, бала...

Ирванда хал галмады...

Ирванда хал галмады,
хал-хал олду багрым мәнним.
Азры дагдан абыр кәләр
Урҗинда агрым мәнним...

Ирәдидлори угурзулар,
Дикәтәи гара килсәләр.
Ойтормагым көксү үсәт
җарады, јара килсәләр,
Бил бир ишкүн кәртәләр
Җәлбүлч јара билсәләр;
Уқид гәртәләр јурзун
җарча-гузгунлар дөлдү ки,
Ирванда хал галмады,
Ирванда ки галды ки?!

Сазда "Ирвангукуру",
Сазда галыб "Көјгәкүлү".

Җазы бабамын җазыды,
Җазда галыб җаҗга кылу.
Нэркызләри җетим кими,
Биковшыләри буркылу;
„Торнаг! Торнаг!“ - деҗ - деҗ
Лалә багарыч кал салды ки,
Ирванда хал галмады,
Ирванда на галды ки?!

Җаҗга адым утуб келди,
Севан дунду јерини.
Укидәрич айдан дунду,
Девран дунду берини.
Дурдеуз галыб сүрчәни
Торнаг кәрәк буркыди;
„Торнаг! Торнаг!“ деҗ - деҗ
Кегә өмүрләр солду ки,
Ирванда хал галмады,
Ирванда ким галды ки?!

Валлах, бу милләтин...

Җаҗлары каманды,
җаҗасы охду,
Дурдуна көз дикти
аҗысы тохду,
Валлах, бу милләтин
даҗысы јохду,
Валлах, бу милләтин
јуҗысы јохду...

Олсаҗды, иҗиндәк дријәрди,
Дарди аҗаг кытуб јеријәрди,
Уа курсуларда керијәрди,
Тәҗәби ләсли бир хәккәдә дөмүб
Тыкына тҗилиб гүрүјәрди?!
Валлах, бу милләтин јуҗы јохду.

Аҗади сораҗыла ләсли кәлиб,
Елхи кедибди,
Белхи кәлиб...

Ахиллы отуруб кей фикирлэмиз,
Көл даи айнага дэмси келиб;
Валлаа, ^{назигатдан} ^{манаси} жокзур.

Валлаа, бу миллатин жүеси жокзур.

Кей гакмаг тжирлэр
Даннича билгилэр
сустур, данышмыр;
Мејзандан тжаканлар

Валлаа, ^{дака} ^{гарышмыр}
бу миллатин ^{жүеси} жокзур...

Моту бар,
ди калки, күлеси жокзур.

Паслы тудуракчинин
күлеси жокзур,

Эл айыр,
белинден хндр сојурсан,

Кейтсин,
хндрин күјеси жокзур,
Панкын зирекчи
сүзбөз дэјин,
Талын элтринин селеси жокзур,
Валлаа,
бу миллатин жүеси жокзур..

Бирч дага тжир, бирч арана,
Бирч хага тжир, бирч тур'ана,
Хат оју аз талбир кейкел
узалга

Халга кейкел-күндүз тал бурана,
Бир табат актаран
күјеси жокзур,

Валлаа,
бу миллатин жүеси
жокзур..

О дагда бир кнз галыб...

О дагда бир кнз галыб,
О бизим кнзимизди.
Нәсрәт көзләри долуб,
О бизим дәрдимизди...

О дагда бир булаг вар,
Бизим сирдашыбызды,
Булаг үсеп аңаулар
Бизим гардашыбызды,
О булагда егәләгән
Бизим көз яшымызды...
Бирдә сөзүмүз аңлар,
Бирдә көзүмүз аңлар;
Сылар нәһәт сөзүмиз,
О бизим аяшымызды,
О дагда бир булаг вар
Бизим булашымызды...

О дагда бир ев галыб,
О, бизим евимизди.
җәһ-җәһ олан галымы
Нәсрәтләр севкәмизди...

җәһәр биздән утаныр,
Биз җәһәрдән, нејләгән?
Нә гәдәр көкс өтүрүб
җәһүм-җәһүм көнәгән?!.

Бирдә бир даг галыбы,
О бизим дагымызды.
җәһләмнн җәһләры
Сусуз догадымызды.
О дага җәһләмннә,
О көңдә җәһләмннә,
О ева җәһләмннә

Раһат олмаз руһумуз,
 Муху билмәз даһымыз,
 Дам үсәтдир даһымыз,
 Аһлар, кизимиз, аһлар.
 Тәһәдир әһванымыз,
 Аһлар, еһимиз, аһлар.
 Стн ордан бәх,
 мән бурдан
 Кор олсуң дуһманымыз!...

Шжилләр

Башымыз үсәтүндә шжил дәһишир,
 Бу бәһлә шжилләр,
 Бу дәз шжилләр.
 Чүмү-чүмү дуруб баһарлар,
 Бир јол эһимиздә һуһтмаз шжилләр.

Негә сукәһтәртәз хәһбирдән кезиб,
 Кизилә-кизилә эһнәр шжил;
 Талһи э'јәһларһи
 бәһларһи үсәтә

Каһбинет-каһбинет сүһнәр шжил,
 Таһыһиһ бәһриһә һөрүһтән кимһи
 Мәһданлар бәһриһә јәһһнәр шжил.
 Миләһ аз-јалаһаһ,
 өлүм-дуһимиз

Тајһанһ өзүһүн шәһһнәр шжил,

Савиби јериндэн тәрминен кичи
Зирзани күнчүндә күлләр шәки...

Җәрмән бул үсәд,

Взу бул үсәд,

Мизанлыб үсә-үсәд көнр шәкилләр.

Мәлкик оланга,

нагар галанга

Нега күндәймәд өнәр шәкилләр.

Бир касыб евини әдиз гонаб,

Өвдәйли евини гәтир шәкилләр.

Залкын әлигә

зүлмүн сикән,

Гәлтид гәрәб

синәр шәкилләр.

Җаркын мөз басмон

вәргәриндә

Җагдашлар күнчүнә

синәр шәкилләр..

Башымыз үсәчүндә
шәкил дәрҗәсир,

Бу бәгалы шәкилләр,

бу даз шәкилләр.

Җәкизи миллиәтин башына буруб

бу ораг шәкилләр,

дәрҗәз шәкилләр...

2/2 јердзјук, на којдз,
 Помадардан на керзук кч,
 На до улаг Охсјдзк?!
 Херзук кими игчимузза бажујуб,
 Игчимузза јејублар бизи.
 Мардпијимиза куваниб,
 Нијлјла дојублар бизи.
 Камбиг олуб бимтичик
 Керфг зеврило јанкмишиг,
 Завод-завод кустуланмичик;
 Чизз бир бајраг алуб
 Кавалануб истиланмичик...
 Жејублар бизи гардаш,
 Толтукумуза гарнуј вериб
 Сојублар бизи гардаш!

Бостанымыз ураланыб,
Таркычануз гараланыб
Күзлөрүмүзгө агай жерини
Эли дүйнөкөли
Эскөрлөрүмүз сыраланыб.
Дүйнөкөлөр бар күйүрмүр,
Союз көзлөр гар күйүрмүр,
Алз ки, балдарлар акары,
Сиздейи гайтар күйүрмүр...
Маңаллап, ийимчү бол,
Төрүлгөж ийимчү бол,
Жер алыңкөз кесиримиз,
Жер үстү ичүстүмүз бол!..
Маңазымыз да жазда,
Тынымыз да жазда,
Ахыры не олазат
Аллах коңуз...

Аһын дағлара...

Аһын дағлара көндөрмө, гардаш,
Бизим зирвләр аһымыз гаймыр.
Аһын дағлара көндөрмө, гардаш,
Аһ зирвләр окумуз гаймыр...

Биз өз башымызга күл эндөрмичик,
Үмүд өзкәләрин сөзүнө гыйнө.
Дағлара о гәдәр аһ көндөрмичик,
Дағымыз дәрәләрдә хәжинә олүб.

Евандан дигәрким, жүрдәдән гобулан,
Персизчи мән һаксәт јерә көндөрчм?
Тәһилб гурјан,
јансыб гобрулан
Хәзәрин аһини һара көндөрчм?!

Дунјанын күдәри аһыта долса,
Мәһи гәм доһына галдәригәдәр.
Бу вәхт кч, биздәдир.

аһын оғ олса
Өзкә гыраһынны јандырагәдәр.

Аһмизләр Тәһраты елә ганыр ісә,
Хәроғлу аһкәлә дөндәрә билмир.
Хәроғ бир аһ гәжиб елә јәһир кч,
Одуну илләр дә сәндүрә билмир...

Ағ галзын иҗиндә доһлтиң, вәрин,
Дарын дунјанын һәр иҗрин сәзүн.
Аһ, гәжиб Бакыдан кәдәм гатарын
Иҗтисси өзкәһини,
тәһсәһсәу бизим.

Сэрхэд мөршүүлжээ элмнэз баглан,
Нилал торнигма яадлар көз дикр.
Богунмун мийлтин сингесн далай,
Бүгдэй көкс өйүрүр,
Отај аа гжир...

Тарабаа кимүгүн яаглы биртик,
Ону горумага галлы насарыг.
Бүгдэй дорјааында
аа гжир - гжир
Бүгд Мэдмун оларыг,
Бабаа олмарыг!..

Анны далаа кондэрм, гардан,
Бүгдэй зирвэлр анымз гаймвр.
Анны далаа кондэрм, гардан,
Гүгд мөңгиллр окумз гаймвр.

Миллэтим

Нэгшгэтик буздан сојуу
кор олмуш көзүмү көрдүк.
Нара кейдиксе, гаршуда
намардин изини көрдүк,
Дэрдин э'ласындам бачга
нэр шейин писини көрдүк;
Намыа яахшылыг едүб,
Өзү пис олон миллэтим...

Чүүжүдэ, ев исийдик,
Атдылар огааа бичи.
Тара күн аа күн дедик,
Кэтирди бу гага бичи,
Кегилр галаага душуб
Вердилр бачага бичи.

Мэрдү, намэрдү сөзмэди,
Дэрдү дүз олан миллэйтчи...

Дөмүк гарзашлар кеф тэкир,
Икиди туяда галыб,
Тырайты кэмзэлэр тапыр,
Корогму нияада галыб,
Татанаар елэ жайыбдон,
Өмүрлүк ро'яда галыб,
Тозык үстүмүз жеришб,
Дүкү дүз олан миллэйтчи...

X X
X

Елэ жортунам ки,
үстүмүз дүңүзү бир к
агырлыг едэр манэ.
Будогларын күдүмү кејранды,
нейт сахлајыр
о тэдэр жарнагы?!
Тандалаја-тандалаја
өзүмүзү тэжим етдик
торнагы...
Ишындын шәрәдәлбәди
тум кими
долур көзлэримэ;
Мэк кетсэм,
дүңяанын бошлугуна
мэжим кими
бир дөли келдэк

Мэним дериш.
Саат кээрди камы желанызак
так мисмардан асылан сыжлим.
Тохлауна айлама,
ай мэним
ерибур саглым!
Дуняанын кээрди
гуртаран деңи,
Тюрнаг —
касыб боргул килиди
адыгыны
гайттаран деңи...

Будем ли и когда
итка бир ишг...

Бал угун ишынга угур ары да,
Суран ишын алыб ев-ев сатырыг.
Ишынла алдадыб кюжугларн да
Кунда негг эффе юмуртладыг.

Буз кц, аз ишынга аз кун
көрүрүк,

Көз ағыб көрөндөч
алтындан буна.

Нижгэмли-гэмли көкс өтүрүрүк,
Тара сатымызны аз эңгырыкна?..

7
Жилг ичанаган?!.

Таман дэжиниб заман
Эркин дүз алдадыр.
Негден элибаш келир,
Өзгүнү ич алдадыр...

Нег кэс булмир ишын,
Заманын көрүшүнч,
Мин башыбаш кишин
Бир ағыг дүз алдадыр.

Озак итүсатү бурчунмур,
Корун-корун сүрчунмур,
Чейтжич күл көрчунмур
Алгыдакы көз алдадыр.

Нэр көрөни гашдырыб,
Сели, сују гашдырыб,

Тында сизге азырын
Азаны жаз алдадыр.

Елз жардын баарыны,
Догру билдик огуны,
Ток сейрайтми огулу
Бир сиз алдадыр...

Тоюнлар жеңгек
Анаварлары...

Толуккан кетимиз елде
Танымалыр,
Узундан тутмаца кетер танымалыр,
Инди от танымалыр, элде танымалыр,
Тоюнлар жеңгек анаварлары.

Истилер эжилиб, сарт сазат галыб,
Турдлар керик дүшүб, жалгузат галыб,
Кабабгун галакан бир оогат галыб,
Тоюнлар жеңгек анаварлары...

Табаклар ныван, бабаны жеңи,
Бу ели талайыб, обаны жеңи,
Туздар гудурут гобаны жеңи,
Тоюнлар жеңгек анаварлары.

Не доста җиңд бар, не даҗилара,
Турд таны чилинб бозгајалара.
Гојунлар сөјкәжиб аҗајларара,
Гојунлар јејдәтк такаварлары...

Жулкүләр обаны, ели сәйибдә,
Тузгајлар дәрәи, дағи тутубдә,
Гојунларин дилии гана батыбдә,
Гојунлар јејдәтк такаварлары.

Гартиал булбул кими
нағмәләр өйтә.

Һәр колун дивиндәи хәһәи битә,
Җилә белә кедир...

Белә дә кетсә,-

Гојунлар јејдәтк такаварлары...

х х

х

Җул галыб јаман күчә,
Үзмүшүк күлә-күлә.
Җоксундәи гопик күлә
Не хошду, - дејиләрми?

Җоксундәи бурулмуша,
Сурундәи јорулмуша,
Такадәи ырылмуша
Кез гушду, - дејиләрми?

Дәрд әкиб, гәт бигәи,
Күмү јалғыз кезәи,
Дәрд әлиңдәи игәи
Ерхошду дејиләрми?!

X X
X

Старч олмајагаз бу кединчи,
Ана бэйинизе өлчү бир көрмө кичи
дунжадан хыярсиз көздөйүк.

Мунларимиз олмады,

Өмүрүмүзү нојло олгозгучу?!
Но дунжаны ана ед- билдик,

Но э- овлад кичи

гайырылды адымыз.

Резин шари долдурулмуз
нава кичи

Резин гиржага галды андымыз...

Ики мунтарисч ажалды

ојунгаз магазларинчи.

Старчимиз бацеламады

маршруту силчизек

стадэй бацалларинчи.

— 126 —

Стидэтин и- заднын билдик,
и- э- токусуну.

Гаранлыга догудлумуз.

Ел- гаранлыгында э- өлзүк

бу эбиздэ- јухусуну.

Блак калмашык бу дунжага,

Кимс јухусунда көрүр бузи.

Ихрэй агазгала кичи

дојур үрөжмизи:

— Калмак олар?

— Олмајан јер- нег- каласи?

— Бу гаранлыга и- вар,

билмак олар?

— И- вар кч, и- көржич?

— Сизини бирликдэ, кејо,

оамк олар?

— Өлүм догудланлар үгүндүр...

... Ганыны дој- дој

агазгала кединчи...

— 127 —

x x
x

Таштанан кукларин
гәк бәҗасы бар,
Өсрүк сон җәҗида
гәм рәҗасы бар,
Тәлә бу дунянын
о дунясы бар
Өмәклә бу әҗәб
пуртаран деҗи...

Аналар

Дуняаны бу карван козунда келиб,
Козуну битилди козунда келиб,
Токеа нагылларын ичинде келиб,—
Озу нагыллара донек аналар.

Күн дери, обтунда тиги ийирди,
Севики кулабди, эми ийирди,
Тухуз кулабди, туху кайирди,
Аналар чечунда бини аналар.

Сагыла гар яузи,
Яз верди биза,
Дуняаны кармис коз верди биза,
Буну биндэди гоз верди биза,
Өмрүнү мин жер бөлди аналар...

Өзү шорик олду үрэк саррини,
Кук олду ишпиди кичи јерини,
Бизилгун одады кичриклерини,
Өзү сојузларда докан аналар.

Огулу севишиб,
Үзү күлэнгә.

Санки күнәш күлүр
Үзү күлэнгә.
Обладын гашында дујун көрэнгә,
Булудлук гаралыб, докан аналар.

Сагасын заманын эләрч көрүр,
Бу күнәш јаманлыб сабагы көрүр,
Дујујаја илзә-тәр обладлар верир,
Үзү гизәк кичи солан аналар...

Вэйини өзүн "Ана" дедиләр,
Одун, козун "Ана" дедиләр,
Бир кук јад ызына "Ана"
дедиләр,
Нәвә мушмулузун
алан аналар!

Вируну - кунулу алмышам сиздән,
Дамлајам, гонмушам гашыгун дәмиздән,
"Огул" деемиздә, дәмәмиздә
Мәниң акамсалкың,
амам, аналар!..

1 апрел 1981-гч чл.

Рэсул Рзакын
хатиржинг...

Окуч
снхэр жалакла агымалы иди,
Огланлар нэмичи
алдатдыларын соулларын
женидэн алзатмалы иди...
Биритэрэри кедишин
сон дайнагатына
гатаклар амалы иди...
Өмрүн кидэрли сакил
гара байрагларла бээнмичи,
Толтрда гормызын байлаг
галдырмындын лаллар,
Өлүмүн галдырдыгы
аг байрагла

-134-

Молмичи бикимлар;
Кесг иди...

Хэзэрч мажут өртөн кими
Өлүм өртмүшү
лави көзлөрч,
Шабтесүмү додагларында
галмышын
дунјаја деддји сон соулларч...
Өлүм эсир дунмүшү
изчыммичи дурманлар,
Сукунта бурунмүшү
Сокунду ейтчималлар,
ахверынги кунанлар...
Бир галлэк сар суян
зодын дэжини
Бир дамла керт тэк

-135-

Сэһарин дэдынн дэһини миңди олун.

Солмуңду,

Елэ бул рэнки дэ дэһини миңди
дунни кэнэ цацрагын
көтүрүңдүң мүлүн...

Кеңи иди...

... Хэстэхана

новбэти сакинниң жола салыбы
гөдүлдөн тэккың гатар кими.

Тийимларда кедирди

стриниңниң Ресул Рза олан багон;

Толүстү Никары көтүрмөли иди.

Ону сон миңзил

өз миңзилмиңден

Никар өтүрмөли иди,

Сагларыны ислаймалы ири,

Архасынға

көзлөриндөн су атамалы ири.
Ону тәбәди јјәт јухусундан
дәли бир тәһүгьрогла
ојатмалы иди;

... Намы бар иди,

Бир нәфәр тәһүмьрзә

бу көдүрли дүңјада,

Кеңик миңди о да...

Тәһүмьрзә:

"Мән дэ јер сакла јакында..."

40 күн

јүјүрзү багонни аркасында,

Елэ јүјүрзү ки,

өштүб кезди

"Фәхри хиджабан"и да...

x x
x

Сиран бир алмидир сабагыч кучлар,
Ким билер, нолри кутиргэдкдир?
Өмүрдөн дурнатж көз еден илалар
Кэ ланкыб, нолри ийиргэдкдир?!

Биз гындан боланкыб бахыраг жаз,
Илалар жуу дежи бир билин жоза.
Тигеки сэмдэк жолларымызга,
Тохса тиканлармы битиргэдкдир?

Чинд бир жалангы
Кимдэмдир, нгдир,
Кан кериге галвер,
Кан өнгө кедир.

Сээдгит — балкада
сок мандигэдкдир! —
Она да бир өлүм жетиргэдкдир...

Кейдикте азалыр амал салч,
Биз кэдире буртун,
О, бизе балеч,
Идыра мөтүрэн —
Бу дэрдлч талеч
Бизе ланкыб дүрдө өтүргэдкдир?!

Сары күч

Бир күч агды, сары күч,
Күч ичиндә жейилди.
Тонгодоми балды о
Дуня өлүм-ийилди...
х х

х
Тизин күчү дәрзилер,
Тар үзүк көндүрзилер,
Дадан-ла вердилер,
Сары күч колда галды.

Бэновин дага гокды,
Букуб божинку бахды,
Зирвојз гыкан гокду,
Сары күч јолда галды.

Аж ичиндә бәлэндә,
Мин гажыбја бәлэндә.

Тәрәфил дэстәлэндә,
Сары күч јалда галды.

Тизин күч солду кейдә,
Бэновин өмүр биндә.
Аж күч,

тәрәфил иңдә, -
Сары күч -
балда галды...

Хайрар дэмжч

Сээрим ојаг агыр,
Кээрим ајаг агыр,
Хөкүмч алам жарым
Индиконмүдүн газыр...

Демдэ күч изи бар,
Нэр изин бир сөзү бар,
Галбимдэ нэгмэ долү
Хайрар дэмжч бар.

Бу дэмжч торкумдү,
Бир далай акынды,
Духумч сэм анардыч,
Дэмжчч иухумдү...

Булудлар аха билмир,
Шимшүклэр таха билмир,
Тары көзүн көзлөрүн
Өзкөжэ бака билмир...

Сэрин-сэрин мей эсир,
Мей дэ бир нэмдэм көзир.
Бу кизаран кейсина
Тинкалар негэ дөзүр?!

Демдэ күч изи бар,
Нэр изин бир сөзү бар,
Галбимдэ нэгмэ долү
Хайрар дэмжч бар...

Найзым

Цилэр боду мэнэ сары тагызым,
Монки, нэлэ бакар донку нугурдун.
Кэнгэлини жарнаг-жарнаг угурдун
Аглар гойдун бузгалары, найзым.

Хогуб кедир дурналарын галары,
Нэлэсигэдэ хайрэмч апарыр.
Урэйчмэдэ —
сэвким фэрјад голары,
Нараулајыр о галары, найзым...

Өйтүрүч,
бу фэсчилэр өйтэрч,
Фэсчилэрин нийэ јокду гэнэрч?
Негэ кэлдин,
нег олмады хэбэрим,
Мэл саралтма бу баглары, найзым...

Тэлсэмэ

бу гота дунјада сэвкч өзөлсө,
Тэлбимдэ бир дүјү, үмүд кэзэрсө,
Елэ бу дунјада бакар көзэлсө, —
Дайан, бакар галым, ыша тэлсэмэ.

Мэлэ ки, бакарын јеллэри эсир,
Сэвкчидэ тэлбимин теллэри эсир,
Оксудэ вакыт кедир,
заман нэлэсир,
Сага джэ кэтирэн јаша тэлсэмэ.

Нэлэ дөмөкүјэм гигајэ, күлэ,
Нэлэ јарындагыр
нааылакар белэ.
Хөјлөрдөх үз алма
дүшэдэж нэлэ,
Тэлсэмэ, урэйч,
јаша, тэлсэмэ!

Ата удузларла гол сәхбәтәл бар,
Мәним дә таләвәл бир шемәтәл бар,
Үрәңдә кизлә мәһәббәтәл бар,
Кәл өмрү бәрмәкә баша тәтәс тә,
Тәләсәл, үрәңлә,
јаңа кәләсәл...

Дәгларә кәлмиш әл...

Дәјәл мәңдәл иңдијибәл, күсүбәл,
Бәһириңдәл кәгәрәл һа, иңгилә.
Дар јәздириб кәдәкләри кәсибәл,
Аһ, тәкиб, јол ағарал һа, иңгилә...

Кәвәрләмәл, боғур мәңи бу тәһәр,
Елә баһмә, сәң үзүмә бир тәһәр.
Хәрәтләл аһәб әлә бу сәһәр
Кәмәкчәл бигәрәл һа, иңгилә...

Үз гәјмәшәл торнаһмә, дашына,
Гәртәлләриң гәј дәјмәсәл дәшүмә,
Бу гәјәдәл о гәјәһәл гәшүмә
Гәһәд аһәб уғарал һа, иңгилә.

Булалары итэрэм ха, илгиле.

Тайнымын ам,
яамын кези жарыдам
Бурдэфалик көгөрмнн, ишчмн!..

Х Х
Х
Х

Мэн элгэрмэл
гарангдга тохуна бичирэм,
Себингдэн гонгжиги гатлагдэн
хигэжлэрин сэеини ешүдирэм.
Дагдан ехэн булагын
бүдрэжиб үзүгэй
йахылдыгын корүрэм.
Агалайнда
көз яашонма бакмайн,
Көдүрмэ
гэх-гэх гэхиб кумүрэм...

Жылмыш агазларын
кызырагалары
етекчир тулааларында,
Доданыңдан каган
төдөсүмлерин
Аяк илери бар жанагаларында.

Цэвигдэ сусуз биг хосрөтөн
додагларн гадар-гадар,
Севигдэн күүлэрин
бармагла сайнлар,
Кэдр — истэгийн гэдэр!

Тээбим,
Кэзиге үсэгүндэ жаймын
илаан лэж
бурхны бэгдэр;
Елэ бил даан үсэг жайырам,
Нейлэжиг,
дэрдэн үзү бэркдир...
Мэргин синэмдэ дэжиг,
Билэрин дэ,
көзлэрин дэ,
Чалныз гизлэр өмүндэ
гүлэн дүлэрин дэ,
Архамга үчүрэн
үзлэрин дэ

Мэрэи өзү бодда үрэгдир!..
Елэ она көрө дэ
эллэрчилэ гараннаа
тохуна биллэрэм,
Тонгтсигин гайтлагдан
гизлэрин сөсигин
ешидирэм,

Дагдан енгэ булагын
бүдүрүб үзүгөйлү
жөхылдыгыны көрүрэм,
Алаајанда
көз жайыма дахмајын,
Кэдэрчиг,
гүн-гүн гэгис
Кү -
м -
рэм ...

Алын бу кударин
элмгдэн мнхи...

Холмиааи дунјаја алышац, јанам,
бир чхван арајыб эбди галам,
Мнхи кудор угун догмајыб амац,
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Тигрин амац јукдур, галдыраамырам,
Дарди дил билмзјур, галдыраамырам,
Сонмун гыраалары јандыраамырам,
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Бир вида нэгмнх јазыб галмншам,
Анмн бир талбдэн лозуб галмншам,
Кударин игиндо азыб галмншам,
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Тара кедирэмс гаришма тыхыр,
Бу тара булудлар, ахыр, куд ахыр...

Тара кедирэмс гаришма тыхыр,
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Бир чунг удуузу ишнга монтат,
Гаранлыг гисметим,
ишнг- ектуат!

Мнгдэн дојмаг билмц
О кудлри аз, -
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Бир чунг јокдур кч, онли тутам,
Бухум да килмир кч, дојунга јатам,
Тардасан, ај амам,
Тардасан, ај амам! -
Алын бу кударин элмгдэн мнхи.

Малды бу кударин агламыр, кудлмир,
Дард верир, вердји дуд муди балмир,
Ниж келлэрин снори келмир?! -
Алын бу кударин элмгдэн мнхи...

... Вэ белгээ бир кө-
рүшүн ээ сомуна
кэлдик. Бу сыйир-ы-
ыерлары бура гүдэр
бирликдэ кездик. Ичди
мэн айрылырам вэ бу
китабы Сизэ аманат
едирэм.

Шокрар охуядагымыз
ше'рлэр үгүн эвэлдэдэн
миннэтдэрлэбимиз бижди-
рирэм! Саа ому...

Мурт Касимов

- 154 -

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР

Әзиз дост! 5

ШҮБҺӘ ЈУХУЛАРЫ

"Үрәјим, гајгысыз.."	10
Һара кедирсән.....	12
Апарды селләр Сараны.....	14
Елә бир күн кәләчәк ки.....	16
Өзүн јыхылыбсан.....	18
Күлә-күлә аглајан көзәл.....	21
Икимиз дә.....	23
Севәнләр демәјәјди.....	25
"Бу севки амандан, аһдан кечибди".....	27
Сәни севдијими дејә билмәдим.....	29
Севдирә билмәдим.....	31
Күл ичиндә.....	33
Де, нечә инаным.....	35
Ким олачаг.....	37
Севә-севә ајрылаг.....	39
Бир дә көрәрсән ки.....	41
Гонагтәк кәләрәм.....	43
Һәсрәт.....	45
"Шүбһә јухулары...".....	48
Гәриб ахшамлар.....	49

Икимизин јеринә.....	51
"Бу севки вүсал јох..."	53
Белә ајрылмајајдыг.....	54
"Севки дурна дејил ки..."	57
Елә бил дүнән иди.....	59
Дәлисән, дәли.....	61
Зарафатјана.....	63
Сонунчу дајаначаг.....	65
Нијә.....	67
Өмрүн пајызына.....	69
Думан ичиндә шәһәр.....	70
Елә тәләсдик ки.....	72
Соруш.....	73
Тәнһа көнлүм.....	75
"Бу дүнјанын..."	76
"Кәһ күсүб..."	78
"Сәнә кәлир..."	80
"Өмрүмдән мин хәзан..."	81
"Тәлә көзләрини јумуб..."	82
Танымыр мәни.....	85

ГОЈУНЛАР ЈЕЈӨЧӨК ЧАНАВАРЛАРЫ

Диләнчи.....	89
Сән белә ағлама.....	95
Ирәвандә хал галмады.....	99

"Валлаһ, бу милләтин..."	101
О дагла бир көнд галыб.....	104
Шәкилләр.....	107
"Нә јердәјик, нә көјдә..."	110
Аһын дағлара.....	112
Милләтим.....	115
"Елә јорғунам ки..."	117
Кечәнин ичиндә тәнһа бир ишиг.....	119
Кимә инанасан.....	121
Гојунлар јејөчөк чанаварлары.....	123
Күл галыб јаман күнә.....	125
"Сәһәри олмајачаг..."	126
"Јашанан күнләрин..."	128

ИНАНЧ ЈЕРИМИЗ

Аналар.....	131
1 Апрель 1981.....	134
"Сирли бир аләмдир..."	138
Сары күл.....	140
Хатирә денизи.....	142
Пајызым.....	144
Тәләсмә.....	145
Дағлара кәлмишәм.....	147
"Мән әлләримлә..."	149
Алын бу кәдәрин әлиндән мөнн.....	152
"...Вә беләчә..."	154

Нәшријјатын директору Ә. Т. Әлијев
Мәтбәәнин директору З. К. Мәммәдрзајев

Рәссамы Н. Чәлилов
Бәдши редактору Ф. Әфәнди
Техники редактору Л. Гарәјева
ИБ № 6492

Чапа имзаланмыш 16.05. 95. Кағыз форматы 60X90 1/32.

Офсет кағызы. Шәрти ч/в 5,0. Учот нәшр в. 3,2.

Тиражы 3.000. Сифариш № 80.

Мүгавилә гијмәти илә.

Азәрбајҗан Республикасы Мәтбуат вә Информасија Назирлији.

"Көнчлик" нәшријјаты, Бақы, Нүсү Начыјев күчәси, 4.

"Күнәш" мәтбәәсиндә офсет үсулу илә чап едилмишдир.